

De kunst van het sorry zeggen • Aboriginals
Suikerfeest voor mantelzorgers • Keti Koti

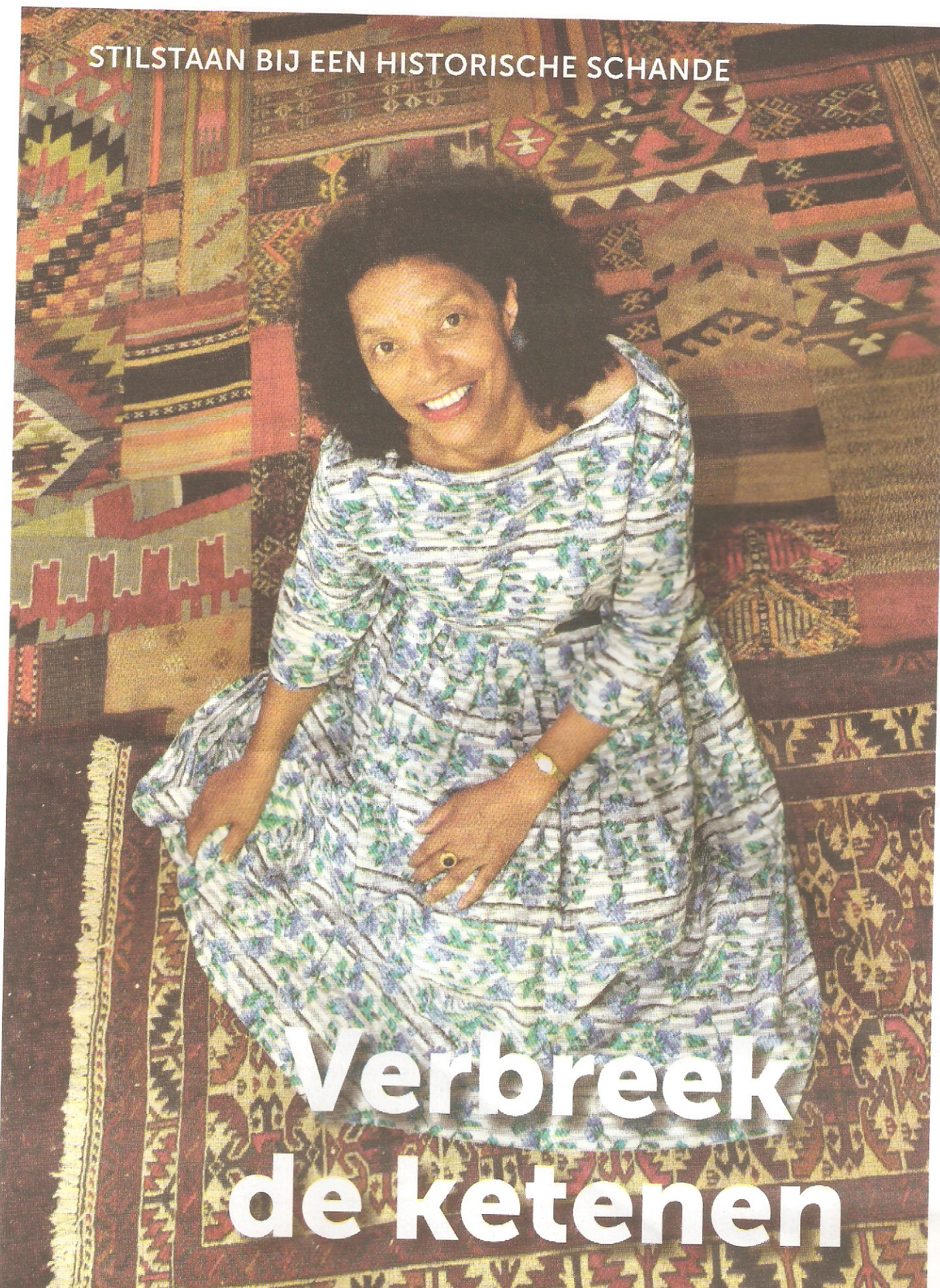
Z!

DE AMSTERDAMSE STRAATKRANT
NR.10 • VR 29 JUNI - DO 19 JULI 2018 • JG.24
€2 WAARVAN 0,90 VOOR DE VERKOPER
DRIEWEKELIJKS • LET OP HET PASJE

SORRY VOOR ALLES

KEURMERK
straat
krant

STILSTAAN BIJ EEN HISTORISCHE SCHANDE

A woman with dark curly hair, smiling, is seated on a large, intricately patterned rug. She is wearing a light-colored, long-sleeved dress with a purple and green floral pattern. Her hands are resting on her lap. The rug features various geometric and abstract designs in shades of red, yellow, black, and brown. The overall scene is set indoors, with the rug covering most of the floor.

**Verbreek
de ketenen**

Sorry.

'Mooi thema, juist nu. Ik denk als eerste aan de nooit gemaakte excuses van de Nederlandse overheid voor het feit dat mijn moeders grootmoeder tot slaaf is gemaakt.'

Zo moeilijk is het toch niet om excuus te maken?

'Het is ook onbegrijpelijk dat de regering daar nog steeds niet mee gekomen is. Ik sta in contact met een groep witte vrouwen die hier schoon genoeg van hebben. Zij willen dat die excuses er alsnog komen.'

Wat betekent Ketj Kotj precies?

'Het betekent letterlijk "verbreek de ketenen" en is de belangrijkste kalenderdag voor de Surinaamse gemeenschap. We herdenken én vieren elk jaar op 1 juli dat in 1863 de slavernij is afgeschaft. We staan dan stil bij de verschrikkelijke gevolgen die onze tot slaaf gemaakte voorouders moesten doorstaan. Zoals mijn overgrootmoeder. Dat werkt nog steeds door.'

Hoe dan?

'In veel zwarte gezinnen groeien kinderen op die onbedoeld nog de trauma's uit de slaventijd meekrijgen. Destijds konden je kinderen onder je ogen verkocht of afgeranseld worden, om maar één voorbeeld te noemen. Hierdoor speelt paniek als emotie in Surinaamse gezinnen nog steeds een rol. Je herkent het aan de felheid waarmee Surinaamse kinderen soms in de supermarkt worden bejegend door hun moeder als ze even uit het zicht verdwijnen. Of als ze zomaar iets aanraken in de schappen. Die felheid is van generatie op generatie doorgegeven en komt voort uit de behoefte de kinderen te beschermen.'

U hebt zelf drie kinderen grootgebracht.

'Ik heb dit alles bij mezelf ook waargenomen. Op een gegeven moment ben ik een opleiding gestalttherapie gaan doen. Toen werd ik mij meer bewust van mijn emoties en waar die vandaan kwamen, waardoor het contact met mijn kinderen ook minder hard werd. Met de dialoog tussen zwarte en witte Nederlanders zijn we op zoek naar de sporen die het slavernijverleden heeft achtergelaten en waar we vandaag de dag nog door beïnvloed worden. Op basis van persoonlijke ervaringen en emoties. Zodat er niet nóg een generatie zwarte én witte kinderen opgroeit met stereotiepe denkbeelden over elkaar.'

Voor een goedbedoelende witte Amsterdammer is zo iets moeilijk na te voelen.

'Daarom is het zo belangrijk dat witte Nederlanders ook gaan begrijpen welke positie zij zélf innemen. Wit is hier de norm, die door zwart niet ter discussie gesteld mag worden. Als je dat wel doet moet je "terug naar je eigen land", kijk maar naar de zwartepietendiscussie. Daarin toont zich een grote onbewustheid, bijvoorbeeld ten aanzien van de privileges die je hebt als je wit bent, evenals je vooroordelen. In de VS is "witheid" inmiddels een studierichting.'

Wat wordt er zoal besproken aan de Ketj Kotj Tafels?

'Kom zelf maar een keer meedoen. Tijdens de komende Ketj Kotj Tafel op 1 juli in de Muiderkerk is het thema "Ken je mij en wie ken je dan?" Een van de vragen die we daarbij met elkaar bespreken gaat over onbewuste vooroordelen, die we allemaal hebben.'

Bij het ritueel masseren van de polsen met kokosolie komen soms tranen los.

'Ja, rituelen spelen een belangrijke rol aan de Ketj Kotj Dialoog Tafel. Dit doen we om een veilige setting te creëren voor het voeren van zo'n persoonlijk gesprek, evenals de maaltijd die we samen eten. De inspiratie hiervoor kreeg ik dankzij mijn joodse partner. In het jodendom, maar ook in de islam en het christendom, bestaan rituelen waar ook niet-gelovigen iets aan kunnen hebben.'

Mercedes Zandwijken nam zeven jaar geleden het initiatief voor de Ketj Kotj Dialoog Tafels. Witte en zwarte Amsterdammers praten hier rond 1 juli over de gevolgen van ons gezamenlijk slavernijverleden.

TEKST PETRA HUNSCHÉ · FOTOGRAFIE PIET HERMANS

Het landelijk kenniscentrum Movisie heeft de Ketj Kotj Tafel uitgeroepen tot 'best practice'.

'Ja, dat klopt! We zijn nu bezig een dialoogtafel te bedenken over migratie, voor en met de diverse migrantengroepen. Na de moord op Theo van Gogh hebben de dialogen aan de Iftar-tafels de Amsterdamse samenleving enorm geholpen. Om deze kleurende samenleving te begrijpen en te kunnen accepteren is een dialoog over de geschiedenis van migratie cruciaal.

We denken zelfs aan Ketj Kotj Tafels in kroegen en cafés. Zou je daaraan meedoen?'

Informatie over het programma van 1 juli is te vinden op ketjkotjtafel.nl/agenda.